

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Libellus de modo co[n]fitendi et penitendi

[Deventer], [ca. 1498 - 1499]

Circa textum dubitat[ur]

urn:nbn:de:hbz:466:1-31245

id est vltimum

integre aliquis confiteatur

Postremū crimen si pure quis fateatur

post hoc silere

omne pctm.

mittit

sequitur

Inde tacere potest quicquid redit aut comitatur

¶ In ista parte auctor ostendit quomodo debet fieri confessio de pctis veni alibus et de alijs pctis comitatib; alia peccata mortalia. dicens quando tu peccator confessus es peccata mortalia tunc etiam debes profiteri peccata concomitantia et non solum peccata perpetrata per opus extrinsecum. sed etiam per voluntatem peccandi quam non sequebatur operatio. dic etiam pctā venialia et illa que relapsa sunt a mente id est memoria. dic etiam tua peccata vniuersaliter nullum pretermittendo. Nam peccator faciens confessionem vel dicat omnia peccata simul. vel non videtur aliquid dixisse. Sed si confiteatur peccata sua vsq; ad extremum et si postea iterum faciat aliquid pctm vel aliquid redeat sibi ad memoriam tunc pot tacere de primis confessis.

Circa textum dubitat

¶ Primo quid sit pctm veniale. Secundo per que remittuntur pctā venialia. Tercio quid noceat pctā venialia. Quarto vtrum pctm veniale sit mortale. Quinto vtrum voluntas peccandi sine operatione sit pctm. Sexto vtrum potentia peccandi sit a deo.

¶ Ad primum dubium rñdet q pctm veniale sñ Augustinū sic describit. est quod hominē vsq; ad reatū ppetue mortis non grauat. sed tamen semper penam meretur et est semp a voluntate hoc mouente vel pmittente vel non cohibente. Unde pctm veniale nocet multipl. Primo quia ad penas obligat. vt dicitur in tercio libro.

¶ Ad scdm rñdet q septe modis remittit pctm veniale. Primo mō p dignā eucharistie sumptōem. Secdo p aque bñdicte aspersionē. Tercio p elemosynarū largitōem. Quarto p dñicā orōem. Quinto p gnālē confessionē. Sexto p epalem bñdictionē. Septimo p verā pteritōem. Un. Ungor p fiteor aspgor pteror orō. Doq; bñdico q sunt venialia tollo.

¶ Ad tercium respondetur q pctm veniale multis modis nocet. Primo quia obligat ad penam eternam nisi adiungatur mortali pctō. Secundo nocet quia animam maculat. Tercio nocet quia minuit feruorem charitatis sicut aqua modica proiecta in ignem non extinguit ignem. calorē tamen eius minuit. Quarto quia pctm veniale impedit vt potestas anime in bonis lassetur et impediatur. sicut graui vadit eq. ius oneratus pōdere q; sine pondere. Quinto nocet quia tardat hominem a gloria celesti quia homo statim deberet euolare post mortē ad gloriā. s; cogit propter venialia expectare per tēpus in purgatorio. Sexto quia diminuit bona glorie celestis. Septimo quia venialia pctā sepe faciunt occasionem mortaliū.

¶ Ad quartū respōdet q pprie loquendo veniale nunq; sit mortale. tamē casus qui de se est venialis potest fieri mortalis quattuor modis. Primo ex psciencia quia quicquid fit ptra psciencia fit mortale et edificat ad ge?

hennam. Secundo ex placencia. vñ Augustinus Nullū peccatū in tm̄ est veniale qđ nō fiat mortale dum placet. Tercio ex dispositōe. qđ hō frequēter lapsus in veniale disponit ad mortale. Quarto ex pgressu qđ veniale si nō prohibetur quando p̄greditur fit mortale

¶ Ad q̄ntū r̄ndet qđ peccatū p̄ncipalr̄ p̄sistere d̄r in volūtate. vt patuit ex vna definitōe peccatī circa p̄mū dubiū illi⁹ textus. Ut dimittaris zc.

¶ Ad sextū respōdetur fm̄ migr̄m sniaz. qđ potestas peccādi v̄l malefaciendi sit a deo. vñ Aplus. Nō est potestas nisi a deo. Item iesus dixit ad pylatum. Nō haberes potestatem in me vllam nisi tibi data esset desuper. Item diabolus anteq̄ p̄cutteret iob dicebat dño. Dicitte manum tuaz id est da mihi in eo potestatem.

peccatā religio diuersitas locoz p̄gnitio iter bonū z malū diuersitas t̄pm

Aggrauat. ordo locus peccata scientia tempus

senect⁹ an sit lib⁹ v̄l fu⁹ repetitio peccoz. p̄logatō mltitudo rō q̄re peccauit

Eras conditio numerus mora copia causa

maneries in peccō. dignitas ecclesiastica modica resistētia

Est modus in culpa status altus lucta pusilla

¶ In ista parte ponit auctoz circūstantias aggrauantes peccata. dicens qđ ordo locus. scientia. eras. conditio. numerus. mora. copia. causa. modus peccozum. status altus. id est dignitas. pusilla lucta. id est modica. resistētia aggrauant peccatā

Circa textū dubitatur

¶ Primo que sunt circūstantie aggrauantes. Secūdo qualiter iste circūstantie aggrauāt peccatā. Tercio an etiā sunt circūstantie alleuiantes peccatā. Quarto vtz sit necariū p̄teriri circūstantias aggrauātes. Quinto q̄t modis vñū peccatū ē grau⁹ altero. Sexto de intellcū z declaratōe lr̄e.

¶ Ad p̄mum respondetur qđ iste sunt circūstantie aggrauātes. scz ordo locus zc. que patebūt in solutione sexti dubij

¶ Ad secundum respondetur qđ circūstantiarum aggrauantium q̄dam aggrauant in eadem sp̄e. z quedam trahunt in alienam speciem. Exemplū vt coire eumcā cognata vel iugata. est circūstantia trahens in alienam speciem peccati. Item circūstantiarum aggrauantium in eadem specie quedam aggrauant notabiliter sicut furari centuz marcas auri notabiliter grauius est q̄ furari denarium. z per p̄sequens quantitas illa rei subtrahēte notabiliter aggrauat. Sed tamen est in eadem specie furti. Alie aggrauant in eadem specie sed non notabiliter. sicut scientia. diuitie z huiusmodi. Item circūstantiarum quedam sunt peccata in se vt est numerus peccatorum. z quedam non sunt peccata in se tamen aggrauant peccatā. vt scientia. tempus locus zc.

¶ Ad terciū respōdetur qđ sicut ponunt circūstantie aggrauātes sic etiā circūstantie alleuiantes. Vñ cuilibet circūstantie aggrauanti correspōdet vna alleuians que se habet priuatiue ad circūstantiam aggrauātem

¶ ¶